

v evropské politice (5.3. – 11. 3. 2018)

Událost týdne:

5. března byl oznámen výsledek italských parlamentních voleb. Vítězem se stala se 37,3 % hlasů středopravá koalice euroskeptické a protiimigrační Ligy Severu (LN) a strany Vzhůru, Itálie (FI) premiéra Silvia Berlusconiho. Nejvíce hlasů jako samostatná strana (32,8 %) získalo protestní Hnutí pěti hvězd (MS5), se kterým však středopravá koalice odmítá jít do vlády. MS5 dle svého předsedy Liogi Di Maia chce dostat možnost sestavit vládu a je ochotno jednat se všemi stranami. Hnutí pěti hvězd a Ligu Severu spojuje protiimigrační postoj, euroskepticismus a snaha zlepšit vztahy s Ruskem. Doposud vládnoucí Demokratická strana (PD) získala 19 % hlasů a její předseda a bývalý premiér Matteo Renzi oznámil svou rezignaci. Občané tak dali ve volbách přednost antisystémovým a pravicovým uskupením.

5. března navrhl německý prezident Frank-Walter Steinmeier Angelu Merkelovou (CDU) na kancléřku. Spolkovým sněmem by tak v následujícím týdnu měla být zvolena již počtvrté v řadě, a to díky tomu, že pokračující velká koalice konzervativní unie (CDU/CSU) a sociálních demokratů (SPD) má ve Sněmu nadpoloviční většinu.

6. března vybrala polská vládnoucí strana Právo a spravedlnost (PiS) na základě novely zákona o soudnictví nové členy soudcovské rady, jež dohlíží na činnost soudů. Doposud o jejím obsazení rozhodovali sami soudci. Většina nových členů má podle opozičních médií vazby na ministerstvo spravedlnosti. Opozice se odmítla hlasování účastnit a ze své funkce protestně odstoupila šéfka Nejvyššího soudu Malgorzata Gersdorfová.

7. března zaslal předseda Evropské rady Donald Tusk zemím EU dokument, který určuje pozici EU pro další jednání o budoucnosti vztahů s Velkou Británií. Tusk uvedl, že jediným řešením po brexitu je dohoda o volném obchodu, která rozvolní ekonomické vazby a bude podobná dohodě EU a Kanady. Dle dokumentu si EU přeje velmi těsné partnerství, které pokryje hospodářskou a bezpečnostní spolupráci, zejména společný boj s terorismem, či koordinovanou zahraniční politiku.

8. března předal polský premiér Mateusz Morawiecki Evropské komisi (EK) tzv. Bílou knihu popisující polské justiční reformy. Dokument dostaly také členské země EU, aby bylo možné zahájit konstruktivní dialog ohledně reforem polského soudnictví. Morawiecki a předseda EK Jean-Claude Juncker spolu již dvakrát jednali a řešení sporu, který přiměl EK k aktivaci sedmého článku unijní smlouvy, se podle unijních představitelů posouvá kupředu.

9. března se konaly v několika desítkách slovenských i zahraničních měst rozsáhlé demonstrace proti vládě premiéra Roberta Fica (Smer-SD). Protestující požadovali zejména nezávislé vyšetření vraždy novináře Jána Kuciaka a jeho partnerky Marty Kušnírové. Vyslovili se také pro odchod premiéra Fica a ministra vnitra Roberta Kaliňáka (oba Smer-SD), kteří dle nich ztratili důvěru slovenské veřejnosti kvůli podezření z korupce a možnému napojení na organizovaný zločin. V Bratislavě se shromáždilo několik desítek tisíc protestujících a jednalo se tak o největší demonstraci od protikomunistických protestů v roce 1989. Na začátku téhož týdne vygradovala roztržka mezi slovenským premiérem Ficem a prezidentem Andrejem Kiskou, když Fico během tiskové konference uvedl, že prezident destabilizuje Slovensko a naznačil možnou souvislost mezi aktuálním vývojem na Slovensku a zářijovou schůzkou prezidenta s miliardářem Georgem Sorosem v USA. Prezidentská kancelář v reakci uvedla, že Fico se „konspiračními teoriemi“ snaží odpoutat pozornost od politické krize. Fico sklídl za svá slova silnou kritiku ze strany médií, opozice, ale i koaličního partnera – strany Most-Híd.

9. března oznámili němečtí sociální demokraté (SPD), jež obsadí 6 ministerstev, že ministrem financí a vicekancléřem se stane primátor Hamburku Olaf Scholz a ministrem zahraničí bude dosavadní ministr spravedlnosti Heiko Maas. Koaliční partneři z CDU/CSU se především zaměří na činnost Olafa Scholze, jelikož se obávají, že by se státní rozpočet mohl dostat do deficitu.

Telegraficky:

- Dne 11. března byla na sjezdu francouzské nacionalistické Národní fronty (FN) znovuzvolena Marine Le Penová do čela uskupení a zároveň se hlasovalo o novém názvu - Národní sdružení, které prosazuje Le Penová.

© CEVRO, z. s. 2018

www.cevro.cz, info@cevro.cz

Zpracovala: Monika Zuberová

